

ПРАЛЕТАРЫ І УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ГАЗЕТА ўЗНАГОРОДЖАНА
ГАНАРАВАЙ ГРАМАТАЙ
ВЯРХОУНАГА САВЕТА БССР

1984

31

МАЯ

ЧАЦВЕР

№ 19 [1432]

Выходзіць раз
у тыдзень

Выдаецца з 1922 года.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЕКТАРАТА, КАМСАМОЛЬСКАГА І ПРАФСАЮЗНЫХ КАМІТЭТАУ
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАўНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

НА СХОДЗЕ ПАРТАКТЫВУ

БДУ вялася размова аб выніках красавіцкага (1984 г.) Пленума ЦК КПСС і задачах партыйных арганізацый універсітэта, якія вынікаюць з рашэнняў Пленума, прамовы на ім Генеральнага сакратара ЦК КПСС таварыша К. У. Чарненкі. З дакладам выступіў сакратар парткома універсітэта М. І. Дзямчук.

3. АЛЯКСАНДРАВА.

ПАЭТ, АРТЫСТ, ЧАЛАВЕК

— гэтай тэме быў прысвечаны вечар па творчасці Уладзіміра Высоцкага, арганізаваны аддзелам масавай работы бібліятэкі на падрыхтоўчым аддзяленні. Вядучая вечара метадыст Г. Сініла расказала аб жыцці і творчасці вядомага артыста, паэта, выканаўцы, пазнаёміла студэнтаў з літаратурай аб ім.

Прагучалі ў запісах песні Высоцкага, удзельнікі вечара прачыталі яго вершы.

Патрэбна адзначыць, што групамі гісторыкаў, юрыстаў і філалагаў падрыхтоўчага аддзялення наладжаны з аддзелам масавай работы цесны кантакты. Пры актыўным удзеле выкладчыкаў груп адбыліся куратарскія гадзіны на тэмы: «У. І. Ленін — чытач, слухач, глядач», «Ваенная лірыка К. Сіманавы».

Р. ЛЯХОВІЧ,
загадчыца аддзела масавай
работы бібліятэкі.

СПРАВАЗДАЧНА-ВЫБАРНЫЯ

сходы студэнцкага саветаў прайшлі ў інтэрнатах універсітэта. На іх ішла прычынавая размова аб паляпшэнні жыллёва-бытавых умоў студэнтаў, якія жывуць у інтэрнатах.

П. ЛАПЦЕНАК,
намеснік старшыні
студэнцкага прафкома.

САВЕТ

універсітэта на чарговым пасяджэнні абмеркаваў пытанне аб стане і далейшым удасканаленні падрыхтоўкі спецыялістаў па завочнай форме навучання. Па гэтым пытанню члены савета заслухалі даклад дэкана завочнага факультэта дацэнта Л. А. Ісачанкавай.

Савет разгледзеў некаторыя арганізацыйныя пытанні.

3. АЛЯШКЕВІЧ.

«КРУГЛЫ СТОЛ» РЕДАКЦЫІ ГАЗЕТЫ «БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ»

Так здараецца кожны год. У жніўні інстытуты і універсітэты краіны зноў ахопіць «абітурыенцкая ліхаманка». У гэты час прыступкі ВДУ будучы з'яўляцца, безумоўна, агульным цэнтрам жыцця ў гарадах. Каго толькі не сустранеш тут, каля дзвярэй такога жаданага на тую пару інстытута альбо універсітэта! Учарашніх впускнікоў школ, іх бацькоў, бабуль, сяброў, вясцоўцаў, таварышаў на працы...

(Заканчэнне на 2-й стар.).

Слухачы падрыхтоўчага:

«ДА ЭКЗАМЕНАУ ГАТОВЫ!»

ШЭСЦЬ МЕСЯЦАў назад, 1 снежня, пачаліся заняткі на падрыхтоўчым аддзяленні БДУ. Розныя навучэнцы займаюцца тут, але аб'яднаны яны ў агульны калектыў. Дзе яшчэ вы ўбачыце такое цеснае супрацоўніцтва будучых юрыстаў і гісторыкаў, філалагаў і грамадазнаўцаў. Разам дзялілі радасці і засмучэнні, разам працавалі і адпачывалі. І яшчэ не раз потым яны скажуць адзін аднаму: «А памятаеш, як у нас на ПА?» І ім сапраўды будзе што ўспомніць. Таму што жыццё студэнтаў праходзіць не толькі ад званка да званка. Зразумела, гаворачы па-руску, «делу—время, потехе — час». Але і час гэты павінен быць цікавым і разнастайным. Гаворыць сакратар камсамольскай арганізацыі падрыхтоўчага аддзялення Віктар Буйковіч:

— Так, нам ёсць што ўспомніць. Толькі за апошні час мы падрыхтавалі і правялі вечары, прысвечаныя Дню Перамогі, творчасці К. Сіманавы, на кінастудыі «Беларусьфільм» сустрапіліся з Іванам Шамякіным і Аляксандрам Дольскім. Пастаянна ўдзельнічалі ва ўсіх мерапрыемствах, якія праводзіліся ва універсітэце.

Дарэчы, Віктар не змог застацца да канца нашай размовы, таму што спяшаўся на спартоўны пачынак, дзе ён выступаў за падрыхтоўчае аддзяленне.

А. ВАЛЬВАЧОЎ.

КАНФЕРЭНЦЫЯ

ЗВЕСТКІ аб новых агрэсіўных дзеяннях ваеншчыны ЗША ў краінах Лацінскай Амерыкі ўсё часцей паяўляюцца на старонках друку. Студэнты БДУ імя У. І. Леніна, што вывучаюць іспанскую мову, нядаўна правялі канферэнцыю «Палаючы кантынент», арганізаваную кафедрай замежных моў. Вусны часопіс на іспанскай мове быў прысвечаны сучаснаму рэвалюцыйнаму руху ў Лацінскай Амерыцы.

Студэнты філалагічнага факультэта Ж. Молчан, А. Ушан і А. Крыванос цікава расказалі аб сучасным і мінулым Кубы. У сваіх выступленнях Л. Канарская і Л. Міхайлава (мехмат) гнеўна асудзілі рэжым тэрору і рэпрэсій Піначэта.

На канферэнцыі з асуджэннем гаварылі аб ваенных дзеяннях супраць стаўшай на шлях сацыялістычнага развіцця Нікарагуа.

Усе прысутныя выназалі салідарнасць з народамі Лацінскай Амерыкі, якія змагаюцца за свабоду і незалежнасць.

Удзельнікі канферэнцыі ўбачылі невялікую тэатральную

МЫ З ТАБОЙ, «ПАЛАЮЧЫ КАНТЫНЕНТ»

пастаноўку, падрыхтаваную студэнтамі гістарычнага факультэта, аб непахіснай веры лацінаамерыканскіх змагаючых у светлае будучае свайго народа.

У заключэнне янакі і дзяўчаты з лацінаамерыканскіх краін, што вучацца ў нашым універсітэце, выназалі ўдзячнасць прысутным і ўсім саведзім людзям за тое, што яны не застаюцца аб'якавымі да барацьбы змагаючых «палаючага кантынента».

В. ЛЕШЧАНКА,
студэнт факультэта
журналістыкі.

ПЕРАКЛІЧКА ФАКУЛЬТЭТАУ

ПЕРШЫЯ КРОКІ СЕСІІ

♦ ГІСТАРЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ. Група першага курса аддзялення філасофіі лічыцца моцнай на факультэце. У групе 9 выдатнікаў. Першыя вынікі сесіі паказваюць, што будучыя філосафы набываюць добрую падрыхтоўку.

♦ ФІЗІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ. Анжэліка Пагерніцкая, студэнтка IV курса, восьмы раз здае сесію. І ўвесь час на выдатна. Анжэліка з'яўляецца ланіскім стыпендыятам. Яе аднакурсніца Ірына Сакалоўская таксама паспяхова здала залікі. Ірына атрымае стыпендыю імя Калініна.

♦ МЕХАНІКА - МАТЭМАТЫЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ. Пытанне аб падрыхтоўцы да летняй сесіі абмяркоўвалася на пасяджэннях камітэта камсамола і прафсаюзнага бюро. Камсамольскія і прафсаюзныя актывісты мехмата маюць стопрацэнтную паспяховасць, прычым многія з іх — выдатнікі.

♦ ФАКУЛЬТЭТ ЖУРНАЛІСТЫКІ. Кожнае лета будучыя журналісты праходзяць вытворчую практыку, на якой яны прымяняюць набытыя тэарэтычныя веды. Цяпер на факультэце заканчваецца выпуск вучэбных газет. Многія студэнты паказваюць трывалыя веды па спецыяльных прадметах.

♦ ФАКУЛЬТЭТ РАДЫЁФІЗІКІ І ЭЛЕКТРОНІКІ. Усе студэнты шостага года трэцяга курса здалі залікі. Група па выніках сесіі намераецца даказаць, што яна лепшая на факультэце.

♦ ФАКУЛЬТЭТ ПРЫКЛАДНОЙ МАТЭМАТЫКІ. Працэнт паспяховасці па выніках мінулай сесіі — адзін з самых меншых ва універсітэце. Таму сёлета шмат увагі звяртаецца на правядзенне кансультацый. Дэканатам своечасова і дакладна быў складзены графік здачы залікаў і экзаменаў, размеркаваны аўдыторыі.

дзяць дзяржаўныя экзамены, і асноўныя студэнцкія гады — другі — чацвёрты курсы — мінулі.

ІРЫНА ЛАПЫР: Хачу сказаць пра геафак. На нашым факультэце больш як 50 працэнтаў выпускнікоў накіроўваюцца ў школы. А практыка, непасрэдна школьная практыка, займае ў сістэме падрыхтоўкі будучага выкладчыка проста мізэрнае месца — некалькі заняткаў на 4-м курсе. Наогул, мела б сэнс арганізаваць на нашым факультэце педагагічны патак, што значна дапамагло б справе падрыхтоўкі будучых выкладчыкаў геаграфіі.

дзіць папярэдняе размеркаванне пасля трэцяга курса. Думаю, што са мной пагадзіліся б і астатнія.

КАРЭСПАНДЭНТ: Нельга не бачыць, што сістэма навучання ў ВНУ складваецца такім чынам, што асноўную частку часу студэнт траціць на лекцыі, іх канспектванне. Як бы вы пракаменціравалі гэты факт?

ІГАР ЧУШЫНКОУ: Калі гаварыць пра заняткі на факультэце радыёфізікі і электронікі, то тут іншыя варыянты, па сутнасці, і няма. Нада многа пытанняў узнікае, якія неабходна вырашаць разам з выкладчыкам. Разам з

лана Горская нават арганізавала школьны тэатр і з'яўлялася яго кіраўніком.

ЛЁДЗІЙ ЛЫСЭНАК: Методыка лекцый у тым выглядзе, у якім яна існуе зараз, зводзіцца да простага размнажэння канспекта выкладчыка. Да таго, ж самым нерацыянальным спосабам — уручную. Глыбока асэнсоўваць тое, што гаворыць лектар, проста няма калі — патрэбна пісаць. Думаю, што ў залежнасці ад спецыфікі прадмета можна выкарыстоўваць дзве формы падачы матэрыялаў. Адна — лекцыйная, але з умовай, каб напярэдадні адрэагуюць канспект, у якім каротка будучы выкладзены асноўныя тэзісы і пакінута месца для занатавак. Такія канспекты можна раздаваць прысутным на лекцыях. Другая форма — самастойная праца, калі роля выкладчыка зводзіцца да правядзення кансультацый, а вучэбны матэрыял студэнты засвойваюць па спісу дадзенай літаратуры. На працягу семестра павінна праводзіцца некалькі залікаў.

Наогул, патрэбна, каб студэнты больш часу ўдзялялі самастойнай рабоце з падручнікамі, даведнікамі, навукова-тэхнічнай літаратурай.

КАРЭСПАНДЭНТ: Прэстыж прафесіі, якую вы абралі — у чым ён?

і эканамісты. Настаўнік сярод іх — адзін з многіх. А патрабаванні да яго, між тым, павышаюцца: цяперашнія дзеці — не тыя, што былі дваццаць або нават дзесяць гадоў назад. Яны перанасычаны інфармацыяй, і размаўляць з імі ў нечым, магчыма, лягчэй, а ў нечым і цяжэй.

ЛЁДЗІЙ ЛЫСЭНАК: Многае тут яшчэ залежыць ад таго, як да выкладчыка, як асобы, ставяцца бацькі вучняў: неабходна зрабіць так, каб кожны школьны настаўнік адчуў прафесійны гонар за сваю працу.

АЛЕГ САВАШЫНСКІ: Прэстыж прафесіі вымяраецца тым, наколькі часта людзі яе мяняюць...

ІРЫНА ЛАПЫР: Я буду працаваць экскурсаводам у Лепельскім бюро падарожжаў і экскурсій. Для мяне прэстыж прафесіі экскурсавода перш за ўсё ў тым, што я

ПРЭСТЫЖ ТВАЙГО ВЫБАРУ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

Але мала хто з абітурыентаў ведае, што за некалькі месяцаў да пачатку ўступных экзаменаў, магчыма, у тых самых аўдыторыях, дзе яны будуць здаваць уступныя экзамены, іх старэйшыя, пасталеўшыя сябры атрымлівалі накіраванні на месцы будучай працы. Для іх, ужо маладых спецыялістаў, закончыўся час навучання. За плячыма засталіся ўсе залікі і се-

ці... І пяць студэнцкіх гадоў...

І вось зноў за шыбамі вокнаў — май. Радасны, сонечны час, калі ўсё навокал хвалюе, вабіць вока. Свежае лісце паркаў, квецень садоў, чысціня паветра, усмешкі на тварах, непаўторнае пацудзе сваёй самастойнасці...

І яшчэ май — час падвядзення вынікаў, час сур'ёзнай і прынцыповай размовы аб тым, чаго дасягнулі, што набалела, што патрабуе ўдасканалення ў падрыхтоўцы спе-

цыялістаў з вышэйшай адукацыяй.

Шчыра кажучы, іменна гэтым і кіравалася рэдакцыя газеты «Беларускі ўніверсітэт», арганізаваўшы «Круглы стол» з прадстаўнікамі студэнцкага выпуску-84: Таццянай БУРКУН, Ірынай АПАНАСЕВІЧ, Алегам САВАШЫНСКІМ, Ігарам ЧУШЫНКОВЫМ, Аксанай КАХНО, Аленай КАПУСЦІНАЙ, Таццянай ДЗЕНІСЮК, Ірынай ЛАПЫР і Лёдзіем ЛЫСЭНАКАМ.

КАРЭСПАНДЭНТ: Пачынаючы гутарку, хацелася б спачатку спаслацца на даследаванні спецыялістаў па праблемах вышэйшай адукацыі, якія былі праведзены ў Ленінградскім электратэхнічным інстытуце сувязі. Аб'ектам даследаванняў сацыялагаў сталі выпускнікі гэтага інстытута, якія працавалі па спецыяльнасці пэўны час у вытворчых калектывах. 83 працэнтаў апытаных адказалі, што ім давялося сустрэцца на заводах, фабрыках, у НДІ з рознымі значнымі цяжкасцямі. 18 працэнтаў маладых спецыялістаў не мелі вопыту работы са схемамі і дакументамі, 13 працэнтаў цяжка ўжываліся ў калектывы, 29 працэнтаў не мелі звычкі да працы, 8 чалавек са ста не ведалі, як карыстацца тэхнічнай літаратурай. Гэтыя лічбы сведчаць, што атрыманыя веды не заўсёды адпавядаюць практычным праблемам вытворчасці. Што нават «пяцёрка» лепшага студэнта яшчэ не сведчыць аб яго здольнасцях працаваць творча, самастойна, удасканалючы свае веды. Чаму так атрымліваецца?

АЛЕГ САВАШЫНСКІ: На мой погляд, шмат залежыць ад таго, што здолее аб сваёй будучай рабоце дазнацца студэнт непасрэдна ў час практыкі. Напрыклад, у нас, радыёфізікаў, практыка праходзіць непасрэдна на месцы будучай работы. Гэта вельмі добра. Але ж пачынаецца яна толькі на пятым курсе, калі ўжо трэба «майстраваць» дыплом. Разам з тым надыхо-

ТАЦЦЯНА БУРКУН: Мне здаецца, што пытанне аб тым, з якога курса лепш ўвядзіць на факультэтах практыку, мае прынцыповае значэнне для тых студэнтаў, якія свае жыццёвыя планы разлічваюць звязаць з вытворчасцю. Неаднойчы даводзілася чуць меркаванне, што лепш за ўсё, каб такая практыка пачыналася адразу ж пасля трэцяга курса. Арыентацыя на сваю будучую прафесію, на спецыяльнасць была б у такім разе больш дакладнай.

Як выпускніца філалагічнага факультэта, магу сказаць, што ў нас такога пытання не ўзнікае. Магчымасцей для таго, каб выправаваць сябе ў якасці педагога, дастаткова. Гэта і гурткі, і педагагічныя атрады, і шэфскія...

АЛЕНА КАПУСЦІНА: Добра і тое, што ў нас, філолагаў, ёсць магчымасць у час непасрэднай практыкі ў школах параўноўваць, браць на ўзбраенне лепшае...

ТАЦЦЯНА БУРКУН: Было б больш пажадана право-

тым лекцыя — самая сціслая, кампактная форма набыцця ведаў, калі гэта датычыць галіны дакладных навук. Я, безумоўна, не адмаўляю таго, што кожнаму студэнту проста неабходна удасканалючы свае веды і самастойна. Бо лекцыі даюць толькі той фундамент, на якім узвышаецца «будынак» сучаснай радыёфізікі і электронікі з іх адгалінаваннямі. Тут ужо ў значнай меры патрэбна самастойная праца.

ІРЫНА АПАНАСЕВІЧ: А вось на філфаку ў студэнтаў зусім другі падыход да лекцый. Тут часцей гавораць пра «прымусовы момант» лекцыі, чым пра яе эфектыўнасць. Справа ў тым, што літаратурныя творы нават у самай выдатнай лекцыі нельга разгледзець настолькі дэтальна і з такім эфектам, як гэта можна пры самастойным іх вывучэнні. Атрымліваецца: калі дома не дачытаеш, то лекцыя табе мала чым дапаможа...

Тое ж самае і спецкурсы. Толькі на занятках ў школе, у піянерскіх атрадах — на практыцы студэнт уяўляе тыя ці іншыя свае педагагічныя здольнасці. Памятаю са свайго вопыту: як было часам маркотна выседзець адведзеныя гадзіны курса педагогікі на факультэце! Затое ў сярэдняй школе № 80, над якой мы шэфствавалі ў свой час, — зусім другая справа. Тут мы з захапленнем рыхтавалі выступленні агітбрыгады, дапамагалі вучням праводзіць першыя камсамольскія сходкі. А Свят-

АКСАНА КАХНО: У апошні час дзе-нідзе можна пачуць аб тым, што прафесія выкладчыка зараз стала не прэстыжнай. Часам звязваюць гэта пытанне з некаторым зніжэннем у апошні час конкурсаў у ВНУ, якія рыхтуюць педагогаў з вышэйшай адукацыяй. Так, такі факт сапраўды мае месца. Але ці дае ён падставы гаварыць аб прэстыжнасці або непрэстыжнасці прафесіі? Думаецца, не. Можна стварыць сапраўдны ажыятаж у час уступных экзаменаў, набраць абітурыентаў з высокімі баламі. І ў той жа час не выключана, што сярод іх апынуцца людзі выпадковыя, якія трапілі ў ВНУ не па адданасці сваёй будучай прафесіі.

АЛЕНА КАПУСЦІНА: Некалі школьны настаўнік быў адзіным інтэлігентам на ўсю вёску, аўтарытэт яго быў непакіснёным. А цяпер вышэйшай адукацыяй нікога не здзівіш: у той жа вёсцы і аграномы, і заатэхнікі, і інжынеры,

буду працаваць з людзьмі, знаёміць іх з гісторыяй, геаграфіяй, паданнямі нашага народа, роднага краю...

Думаю, што праца на карысць сваёй Радзімы, яе рэальныя вынікі з'яўляюцца асноўным вымярэннем такога паняцця, як «прэстыж прафесіі».

...З тым і ідзём у самастойнае жыццё.

«Круглы стол» падрыхтавалі і вялі А. МАТУСЕВІЧ, С. ПЛЫТКЕВІЧ (фота). Запісаў В. ЧАРНЯЎСКІ.

НА ЗДЫМКАХ: у час размовы за «круглым сталом» — малады экскурсавод, выпускніца геаграфічнага факультэта Ірына Лапыр; выпускнік геаграфічнага факультэта Лёдзіў Лысэнак; выпускнік факультэта радыёфізікі і электронікі Ігар Чушынкуў.

ТАК АДКРЫЎСЯ выпускны сход на факультэце павышэння кваліфікацыі. Пасля з кароткай прамовай да выпускнікоў звярнуўся прарэктар універсітэта Л. М. Давыдзенка. Ён жа і ўручыў ім пасведчанні аб заканчэнні ФПК, а таксама аб'явіў падзякі найбольш актыўным слухачам.

...Факультэт павышэння кваліфікацыі. У даволі ёмістай папцы загадаў і распараджэнняў, якая, быццам летапіс гісторыі факультэта, адлюстроўвае ўсё яго жыццё больш чым за пятнаццаць гадоў, ёсць загад па Белдзяржуніверсітэту ад 14 лютага 1968 года. У ім значыцца наступнае: «У адпаведнасці з загадам міністра вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі пачаць заняткі на факультэце павышэння кваліфікацыі выкладчыкаў агульнаграмадскіх дысцыплін сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў БССР пры БДУ імя У. І. Леніна з 20 лютага 1968 года». Гэтым жа самым загадам на факультэт былі залічаны яго першыя слухачы — 32 чалавекі. Амаль усе яны былі выкладчыкамі мінскіх ГПТВ, тэхнікумаў, тэхнічных вучылішчаў.

Тады ж была акрэслена і галоўная задача ФПК: павышэнне ідэйна-тэарэтычнага ўзроўню, педагогічнага майстэрства і творчай ініцыятывы выкладчыкаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў. Яшчэ адна мэта — абагульненне і распаўсюджанне перадавога вопыту выкладчыкаў адпаведных прадметаў, распрацоўка і ўкараненне сучасных метадаў навуковай арганізацыі вучэбнага працэсу з прымяненнем тэхнічных сродкаў навучання.

З таго часу шмат што змянілася на факультэце. Зараз кожны чарговы набор слухачоў складае каля 100 чалавек. У БДУ удасканалююць свае веды не толькі выкладчыкі з Мінска і Беларусі. Прыязджаюць на вучобу і пасланцы іншых саюзных рэспублік. У гэтым годзе, напрыклад, у саставе веснавога выпуску закончылі факультэт А. Э. Цярноўскіс з Нандаўскага саўгаса-тэхнікума Латвійскай ССР, Я. І. Шарагаў, выкладчык ТВ-18 горада Бельцы ў Малдавіі, Ю. Я. Шпілеўска, настаўніца Шылітскага ГПТВ-20 Літоўскай ССР, М. Я. Курбель, педагог Талінскага ТВ-4 ў Эстоніі.

скай ССР, М. Я. Курбель, педагог Талінскага ТВ-4 ў Эстоніі.

На працягу семестра яны разам са сваімі калегамі праслухалі курсы лекцый па актуальных пытаннях навуковага камунізму, марксісцка-ленінскай філасофіі, этыкі, эстэтыкі, педагогікі, псіхалогіі...

— Характэрна тое, — заўважыў, раскажваючы аб рабоце ФПК яго дэкан, кандыдат эканамічных навук М. М. Дрозд, — што лекцыі з цягам часу набываюць усё больш праблемны характар. Больш увагі ўдзяляецца ме-

тадалагічнай падрыхтоўцы слухачоў.

Дасягаецца гэта, безумоўна, за кошт высокага ўзроўню тэарэтычнай падрыхтоўкі выкладчыкаў факультэта, што чытаюць лекцыі, іх веданні сучасных праблем жыцця. Сярод такіх нельга не вызначыць прафесара П. І. Ткачова, дацэнтаў А. І. Зелянкава, Л. С. Дудзінскага, выкладчыка кафедры навуковага камунізму А. Ф. Уколава. Больш як дзесяць гадоў чытаюць лекцыі на факультэце прафесар Д. В. Мельцар і дацэнт В. Н. Сідарцоў. Асобна хацелася б адзначыць самаадданую працу дацэнта кафедры палітэканоміі І. Т. Рагоўскага, які доўгі час з'яўляўся дэканам ФПК.

Нельга не адзначыць і работу супрацоўнікаў факультэта, дэканата. Іменна ім належыць ініцыятыва ў арганізацыі кансультацый па спецыяльных курсах, выставак лепшых творчых работ, у распрацоўцы вучэбных праграм для слухачоў і тэматыкі выпускных работ.

Не забываюць у дэканате і пра адпачынак сваіх выхаванцаў. Для іншгаародніх выпускнікоў арганізуюцца экскурсіі па гораду, у музеі, на прадпрыемствы. Напрыклад, у гэтым годзе яны пабывалі

Ф П К: ПОСПЕХІ, ПРАБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТЫВЫ

— Дарагія таварышы! Дазвольце без гучных слоў. — Мікалай Мінавіч Дрозд, дэкан факультэта павышэння кваліфікацыі выкладчыкаў сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў пры БДУ імя У. І. Леніна, звярнуўся да ўрачыста сціхшай аўдыторыі. — Вось у мяне ў руках пасведчанне аб заканчэнні факультэта. Яно — апошняе з тых, што былі аформлены ўчора. Яго нумар — 2325. Гэта значыць, што іменна такой — 2325 чалавек — з'яўляецца на сённяшні дзень

колькасць тых, хто ў той ці іншы час быў нашым выпускніком.

Сёлетні веснавы выпуск слухачоў ФПК — 31-ы па ліку. І сёння, развітваючыся, хацелася б адзначыць, што нашы выкладчыкі імкнуліся даць той максімум ведаў, які дазволіў бы вам найбольш эфектыўна працаваць з падрастаючым пакаленнем. Зараз, калі месяцы вучобы засталіся ўжо за плячыма, хочацца пажадаць вам такіх жа дапытлівых вучняў, якімі былі вы. Пспехаў вам у працы!

на Мінскім гадзіннікавым заводзе «Прамень», на Мінскім заводзе халадзільнікаў, наведалі мемарыяльны комплекс Хатынь і Курган Славы, музеі, тэатры...

Слухачы ФПК не толькі тэарэтычна авалодваюць ведамі, але і вучацца іх выкарыстоўваць на практыцы. З гэтай мэтай паміж факультэтам і Мінскім архітэктурна-будаўнічым, а таксама Мінскім політэхнічным тэхнікумам і заключана дамоўленасць аб выкарыстанні іх студэнцкіх аўдыторый для базавых заняткаў факультэта.

Бясспрэчна, ФПК робіць неабходную і патрэбную справу. Але, як адзначыў М. М. Дрозд, ён мог бы рабіць яе яшчэ больш эфек-

тыўна, калі б на шляху да гэтага не было перашкод.

Па-першае, што адзначаюць і самі слухачы, гэта адсутнасць і недастатковае распрацаванасць метадычных рэкамендацый і дапаможнікаў. Вось што гаворыць выпускніца факультэта, выкладчыца Бабруйскага механіка-тэхналагічнага тэхнікума Н. В. Родзічава:

— Я выкладаю грамадзянска-знаўства і асновы марксісцка-ленінскай этыкі. Аднак метадык правядзення заняткаў, неабходных распрацовак па тэмах гэтых дысцыплін няма. Гэта значна ўскладняе працу настаўніка...

Л. М. Шабунін, выкладчык Магілёўскага медыцынскага вучылішча:

— Нам, педагогам, у асноўным класным кіраўнікам, проста неабходна мець практычныя рэкамендацыі па арганізацыі выхаваўчага працэсу, формах і метадах арганізацыі пазакласнай работы. Хацелася б набыць такія рэкамендацыі тут, ва ўніверсітэце.

Значнага абнаўлення, а дакладней, абсталявання, патрабуюць самі памяшканні факультэта. Сапраўды, на занятках вядзецца гутарка аб неабходнасці больш смела выкарыстоўваць разнастайныя тэхнічныя сродкі навучання, а на факультэце, між тым, яны не прымяняюцца наогул

Да таго ж, патрэбна дадаць, што факультэт да гэтага часу пазбаўлены магчымасці задзейнічаць у вучэбным працэсе сродкі нагляднай агітацыі. Іх проста няма.

Яшчэ адна праблема — праблема забеспячэння факультэта высокакваліфікаванымі спецыялістамі. Канкрэтна — праблема штатнага сумяшчальніцтва. Чытаць лекцыі на факультэце — справа адказная. Таму не кожны з выкладчыкаў на кафедрах універсітэта з хвотай прымае прапанову на супрацоўніцтва. Тым больш, што лекцыі на ФПК чамусьці не ідуць у лік агульнай вучэбнай нагрукі кафедраў.

Як бачна, ёсць на факультэце

проблемы, якія неабходна вырашаць. Ёсць пэўныя поспехі і перспектывы. Думаецца, за перспектывамі — будучае.

Ч. ВІКТАРАЎ,
В. ГРАМОВІЧ.

НА ЗДЫМКАХ: пасведчанні аб заканчэнні ФПК уручаюць прарэктар універсітэта Л. М. Давыдзенка і дэкан факультэта М. М. Дрозд; стараста групы слухачоў выкладчык Магілёўскага медыцынскага вучылішча Л. М. Шабунін; выпускніца факультэта Т. Я. Пахолка пасля заканчэння ФПК прадоўжыць сваю працу ў Маладзечанскім палітэхнікуме; «Вось і ўсё, пасведчанне атрымана!». Настаўнік Рэчыцкага саўгаса-тэхнікума У. А. Папоў.

Фота С. Плыткевіча.

КУБАК—У СТУДЭНТАК УНІВЕРСІТЭТА

ФІНАЛЬНЫ ТУР-НІР розыгрышу кубка Беларусі па баскетболу сярод жаночых каманд выдаўся драматычным. Усе аддавалі перамогу «Гарызонту», за які выступалі І. Губа, Я. Пякарская, Н. Ткачова, А. Заяц. Яму мог саставіць канкурэнцыю гомельскі «Прамень», які ўдзельнічае ў чэмпіянаце краіны сярод каманд першай лігі. Высокі спартыўны патэнцыял мелі каманды ІФК (на чале з І. Свірыдэнка і Л. Таўстыка), БДУ і зборная школьніц рэспублікі.

У першы дзень «Гарызонт» лёгка перамог школьніц, а «Прамень» усяго адно ачко выйграў у ІФК. Галоўным аказаўся другі дзень. Каманда майстроў «Гарызонта» уступіла наступнаму нашым дзяў-

чат і прайграла—61:70. Шлях да кубка адкрыты?

Але «Прамень» не даў спартсменкам універсітэта датэрмінова святкаваць перамогу. Лік 51:41 на карысць гамельчан даваў ім пэўныя шансы ў барацьбе.

Каб заняць першае месца, патрэбна выйграць усе матчы і чакаць асечак саперніц. Нашы дзяўчаты перамаглі зборную школьніц — 78:68 і свайго самага «нязручнага» саперніка — ІФК—69:67. «Гарызонт» выйграў у «Праменя»—89:68. Заставіўся адзін матч. І тут гамельчанкі не вытрымалі і прайгралі зборнай школьніц—35:72.

Турнірная табліца розыгрышу: БДУ—7 ачкоў, «Гарызонт» — 7, «Прамень»—6, ІФК—

5, зборная школьніц—5. Перамога ў асабістых сустрэчы над «Гарызонтам» прынесла першае месца ўніверсітэту.

Трэнер каманды Віталь Ярэндавіч Шхіньян адзначыў добрую гульню майстра спорту Алены Дадычынай (жорфак), кандыдата ў майстры Алены Сяверчанка (мехмат) і Кацярыны Рубан (хімфак). Рэзультатыўнай была гульня і Ірыны Дамарацкай (мехмат), удала дзейнічалі Рыта Хаткевіч (фізфак), Вольга Кантор (ФІМ), Ірына Фурына (хімфак), Аксана Пугачова (гістфак), Аксана Чарнова (мехмат), Ірына Маскалёва (геафак).

А. Дадычына, А. Сяверчанка, К. Рубан, В. Кантор, І. Дамарацкая ўключаны ў састаў студэнцкай зборнай БССР, якая прыме ўдзел у турніры ў праграме Усесаюзных студэнцкіх гульняў, што пройдзе ў Тарту. Старшым трэнерам зборнай назначаны В. Я. Шхіньян.

У. АБРАМОВІЧ.

3 ВЯЛІКІМ АДРЫВАМ

ШЧЫРА КАЖУ-ЧЫ, мы разлічвалі выйграць лёгкаатлетычны крос, які праводзіць Мінскі аблсавет ДСТ «Буравеснік» у праграме спартакіяды «Здароўе». Але такога не чакалі. Каманда супрацоўнікаў універсітэта набрала 633 ачкі. Наступны прызёр — інстытут замежных моў — мае толькі 192 ачкі. На дыстанцыі 300

метраў сярод жанчын у сваіх узростах груп пах перамаглі супрацоўнікі кафедры фізыхавання і спорту Л. Артамонава і М. Церахава. Другое месца ў В. Навуменкі (НДІ, ФХП), трэцяе ў Д. Грабянюк (ВЦ). А. Кузнецык (фізфак) выйграў бег на 800 м, а яго таварыш І. Казлоў быў трэцім. Другое месца на кіламетровай ды-

станцыі заняў М. Лапіцкі (фізфак). Лапіцкага падтрымалі таварышы па зборнай В. Ліхадануў (факультэт радыёфізікі і электронікі) і В. Ярмалінскі (ВЦ), якія сталі прызёрамі ў сваіх узростах груп.

М. КУЧЫНСКІ,
старшыня спартыўна-аздараўленчай камісіі прафкома супрацоўнікаў.

● СПАРТАКІЯДА ВНУ

НАДЗЕЯ ЁСЦЬ...

СПАРТСМЕННЫ ўніверсітэта пасляхова выступаюць у спартакіядах сярод ВНУ рэспублікі. Зборная па шахматах, якую ўзначальваў А. Крылоў (фізфак) і Э. Харавец (журфак), упершыню заняла першае месца. Юніёры-лёгкаатлеты зноў дака-

залі, што ім няма роўных. Трэцімі прызёрамі сталі каманды па самба і мастацкай гімнастыцы. Баскетбалісты змаглі прабіцца ў фінал і там, выйграўшы ў РТІ, сталі трэцімі прызёрамі пасля ІФК і ВПІ. Баскетбалісты ў матчы за першае

месца ўступілі чатыры ачкі камандзе ІФК.

Не назавеш удалым выступленне стралкоў. Восьмае месца занялі юніёры, сёмае—дарослыя. Агульнае пятае месца наўрад ці задаволяць нават іх саміх.

Пакуль цяжка гаварыць аб агульных рэзультатах, але універсітэт мае шансы стаць прызёрам спартакіяды.

Н. КАТКОВА,
студэнтка факультэта журналістыкі.

ДА ГУЛЬНІ ўсё было гатова: абноўлены межы штрафных і варатарскіх пляцовак, цэнтральнага круга. Варатары каманд ужо паспелі запэўніць сваю форму ад працяглай трэніроўкі. Каманды чакалі свістка судзіі, чакалі і... пабойваліся яго. Ужо потым, мінут праз дзесяць гульняў, калі на полі завязалася вострая барацьба, крыху заблылі пра судзію. А спачатку... Гульню каманд фізічнага факультэта і факультэта радыёфізікі і электронікі судзіў арбітр усесаюзнай катэгорыі Вадзім Жук, той самы, што з поспехам абслугоўвае гульні вышэйшай лігі першынства краіны. У чым жа тут справа? Амаль з такім жа пытаннем звярнуўся я да трэнера ўніверсітэцкай зборнай па футболе В. Д. Ліштвана.

— Усё звычайна. Вадзім Жук — нядаўні выпускнік юрыдычнага факультэта ўніверсітэта. Па нашаму запрашэнню і прыйшоў судзіць гульні за званне чэмпіёна паміж фізікамі і радыёфізікамі.

Дабавім яшчэ, што В. Жук пачынаў судзейства тут, на ўніверсітэцкім стадыёне, пад кіраўніцтвам В. Д. Ліштвана. Нядрэнна і сам гуляў у футбол. Але аддаваў перавагу судзейству. Паступова выйшаў на першынство рэспублікі, а потым і краіны. А нядаўна В. Жук вярнуўся з Чэхаславакіі, дзе Еўрапейская федэрацыя футбола (УЕФА) праводзіла вучобу перспектывных футбольных арбітраў. Што ж, будзем спадзявацца, што В. Жуку хутка даручаць судзіць і міжнародныя сустрэчы па футболе.

...Гульня закончылася перамогай фізікаў. Традыцыйныя поціскі рук капітанаў каманд з судзіей. Цяпер можна звярнуцца і з пытаннямі.

— Вадзім, якімі якасцямі патрэбна валодаць, каб стаць футбольным арбітрам?

— Напэўна, перш за ўсё патрэбна быць справядлівым. І на футбольнай пляцоўцы, і ў жыцці.

— А што Вы можаце сказаць пра каманду-пераможцу як судзія і як былы член зборнай універсітэта па футболе?

— Футбол ва ўніверсітэце, як кажучы, на ўзроўні. І гэта прыемна. Хачу адзначыць ня-

дрэнную фізічную падрыхтоўку футбалістаў, валоданне тэхнічнымі прыёмамі. І яшчэ. Судзіць было лёгка, таму што панаваў на полі дух сяброўства, павагі да саперніка. Гэта вельмі карысныя якасці.

...А зараз вернемся непасрэдна да гульні. Прайграўшы з лікам 0:3, радыёфізікі занялі другое месца. Гэта на адну прыступку вышэй, чым у мінулым годзе. Моцная каманда факультэта радыёфізікі і

У трэнера В. Д. Ліштвана на «прыцэле» дваццаць чатыры футбалісты, восемнаццаць з іх удзельнічаюць цяпер непасрэдна ў гульнях. І ўсё. Аднаму трэнера больш ахапіць не пад сілу. Футбаліста можна заўважыць толькі ў гульні на вялікім полі, а не на пляцоўцы з варотамі ў дзве цагляны. У гульні на праўдзным полі і прыходзіць майстэрства (зразумела, даляка не да ўсіх, але гэта

коі, на сцяне вісіць вялікі фотаздымак футбалістаў зборнай універсітэта 1970 года.

— Гэта наш гонар, — зазначае Віталь Данілавіч. — Уладзімір Сумцоў гуляў у маладзёжнай зборнай СССР разам з У. Мунцянам, Слава Маслаў і Генадзь Шаронаў і Сяргей Гняўко («Дынама», Генадзь Ромбак паспяваў вучыцца і гуляць за гродзенскі «Хімік».

ным полі, але і ў жыцці. За дваццаць гадоў работы Віталь Данілавіч налічвае каля трыццаці былых студэнтаў, членаў зборнай універсітэта, якія зараз абаранілі кандыдацкія дысертацыі. Гэта, напрыклад, Уладзімір Фігурын — дацэнт кафедры ядзернай фізікі, ужо названы Генадзь Шаронаў і Сяргей Гняўко (абодва з ФІМ), Георгій Дубікоўскі, які зараз працуе ў Гродна, і многія іншыя. Зараз, як і раней, футбалісты па магчымасці сустракаюцца са сваім трэнерам, дзеляцца поспехамі, пераймаюць вопыт.

...Мы свядома не разбіралі гульні кожнай каманды паасобку. Вынікі першынства вядомы, а ў пераходнай гульні ў першую групу ў матчы паміж мехматам і геофакамі перамаглі географы. Яны і

● СПАРТЫЎНЫЯ ГАРЫЗОНТЫ

КАЛІ СУДЗІЦЬ ЛЁГКА...

электронікі са сваім лідэрам Канстанцінам Еўдакімавым спадабалася гледачам. Але, на наш погляд, радыёфізікам не хапіла ў апошні момант майстэрства, каб змагацца за першае месца, не хапіла яшчэ такіх, як Еўдакімаў. Гэтым і адрознівалася каманда фізічнага факультэта. Варатар Валеры Догі (ён, дарэчы, часам гуляе ў першынстве рэспублікі за бабруйскі «Шынік»), Андрэй Глушкоў і Сяргей Аляксандраў (абодва выступаюць за мінскую «Арбіту»), Дзмітрый Бесман і іншыя ігракі прынеслі перамогу фізфаку.

Аднак, ці будзе слухным рабіць астатнім ігракам папрок за недахоп майстэрства? Гэта ж не Інстытут фізічнай культуры. Для даведкі: на прайшоўшым нядаўна першынстве аблсавета ДСТ «Буравеснік» зборная БДУ перамагла каманду ІФК з лікам 2:1. На наш погляд, калі мы забываем пра майстэрства ў такой гульні, то губляецца і сама гульня. І на першынстве ўніверсітэта гэта можна было назіраць. Футбол, скажам так, амаль аднолькавы па масавасці на ўсіх факультэтах. Вы скажаце, што пайшла ўжо размова аб талентах. Гэта так. Але талент без вялікай работы над сабой не праўляецца ў справе. І гадзіцца, што з некалькіх тысяч студэнтаў універсітэта, што гуляюць у футбол, можна выбраць і надзвычайных футбалістаў.

Ужо іншая справа). Якраз такіх гульняў на «вялікім полі» і не хапае ўніверсітэцкаму футболу. Першынство ўніверсітэта — гэта толькі чатыры-пяць гульняў. А дзе таварыскія сустрэчы паміж факультэтамі, першынство паміж курсамі, групамі? Дрэнна праходзяць спаборніцтвы паміж інтэрнатамі.

Імяна з пытання аб майстэрстве ўніверсітэцкіх футбалістаў і пачалі мы гаворку з Віталем Данілавічам Ліштванам. Тут, у трэнерскім па-

Крыху пазней за магілёўскі «Днепр» ужо пры трэнера Байдачным (дарэчы, Анатоль — выпускнік журфака) выступаў Уладзімір Гамеза. Але ўсе яны трэніраваліся і гулялі ў нас, тут набірліся сіл, расло іх майстэрства. А цяпер у асноўным саставе брэсцкага «Дынама» гуляе Ігар Блізюк, які ў мінулым годзе выступаў яшчэ за фізфак. Спіс такіх футбалістаў можна прадоўжыць.

Сапраўдны майстар адчуваецца не толькі на футболь-

будуць у наступным годзе змагацца ў саставе мацнейшых.

Першынство закончылася, але мы не падводзім канчатковых вынікаў. Зборная ўніверсітэта зараз выступае ў першынстве Белсавета ДСТ «Буравеснік». А ў нас ёсць надзея, што прыйдуць яшчэ некалькі студэнтаў на трэніроўку зборнай і скужучы: «Запішыце нас, калі ласка».

І. ПАПКО,
студэнт факультэта журналістыкі.

БЕЛАРУСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

Ордэна Працоўнага Чырвонага
Сцяга друкарня выдавецтва
ЦК КПБ.

31 мая 1984 г.

АТ 10267

Зак. 924.

220080, МІНСК-80, УНІВЕРСІ-
ТЭЦКІ ГАРАДОК, ГЕАГРАФІЧ-
НЫ КОРПУС, п. 3.

ТЭЛЕФОН 20-68-27.

Рэдактар

В. П. ВАРАБ'ЕУ